

RADOMSKO-KIELECKI

GŁOS LASU

ZASTĘPCY NA KONTENERÓWCE W DALESZYCACH

PAMIĘĆ O KAZIMIERZU SZAFERZE

ŻOŁNIERZOM NIEZŁOMNYM, NIEPOKORNYM, WYKLĘTYM

Szanowni Czytelnicy,

Wbieżącym numerze radomsko-kieleckiego dodatku do „Głosu Lasu” wiele uwagi poświęciliśmy szkółce kontenerowej w Nadleśnictwie Daleszyce, w której rusza już produkcja sadzonek. Charakter gospodarstwa nasienne-szkółkarskiego jest regionalny i będzie ono istotnym elementem całego systemu produkcji szkółkarskiej na terenie RDLP w Radomiu. Tymczasem przed leśnikami intensywny czas odnowień oraz wzmożone działania z zakresu ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej. Wszystko wskazuje na to, że jesteśmy do tych zadań odpowiednio przygotowani i o ile pogoda pozwoli, prace przebiegną sprawnie.

Leśnicy wzięli udział w uroczystościach organizowanych w związku z obchodami Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, a w budynku RDLP w Radomiu została zorganizowana wystawa upamiętniająca Kazimierza Szaferę – leśniczego leśnictwa Majków w Nadleśnictwie Skarżysko, który łączył w sobie pasję leśnika, umiłowanie ojczyzny i rozmaitość zainteresowań, co skłania do refleksji i wzbudza ogromny szacunek.

Ruszyły też nowe projekty rozwojowe, w tym dotyczący leśnych gospodarstw węglowych, a także unikalny w skali LP projekt dotyczący pomnika przyrody dąb Bartek.

Edyta Nowicka
Redaktor prowadząca
Darz bór

Bartek – nasz wspólny znajomy

Poszukujemy wszelkich materiałów dotyczących pomnika przyrody dąb Bartek. Wszelkie informacje: zdjęcia, ryciny, artykuły, wspomnienia proszę przesyłać na adres: rzecznik@radom.lasy.gov.pl. Utworzenie banku danych o Bartku jest częścią projektu ochrony, zachowania i promocji tego najstarszego w kraju pomnika przyrody realizowanego przez Nadleśnictwo Zagnańsk, RDLP w Radomiu i DGLP.

Ważniejsze wydarzenia na terenie RDLP w Radomiu (kwiecień–maj)

- Wielkopostne Spotkanie Leśników w Sanktuarium Matki Bożej Wychowawczyni w Czarnej, 8 kwietnia, Nadleśnictwo Stąporków
- Święto Lasu – sadzenie lasu z leśnikami, 27 kwietnia, Nadleśnictwo Radom – Las Kapturski
- Piknik majowy w Puszczy Iłżeckiej, 6-7 maja, Nadleśnictwo Marcule – Centrum Edukacji Przyrodniczej im. ks. bp. Jana Chrapka
- Konferencja poświęcona pamięci prof. dr. hab. Eugeniusza Bernadźskiego, 11 maja, Nadleśnictwo Suchedniów
- XVI Centralne Obchody Święta Polskiej Niezapominajki, 14 maja, Nadleśnictwo Radom – Leśny Ośrodek Edukacyjny im. red. Andrzeja Zalewskiego w Jedlni-Letnisku

Spis treści

03 MIGAWKI

Chrabąszcze pod kontrolą

Leśne gospodarstwa węglowe

O banku danych o lasach i dziedzictwie kulturowym na konferencji z LOP

04 LAS I HISTORIA

Żołierzom Niezłomnym, Niepokornym, Wyklętym

05 O TYM SIĘ MÓWI

Zastępcy na kontenerowce w Daleszycach

07 ZDARZYŁO SIĘ

Pamięć o Kazimierzu Szaferze

08 LAS NA SPORTOWO

IX Szachowe Mistrzostwa Leśników rozstrzygnięte

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Radomiu**

„GŁOS LASU RDLP W RADOMIU” JEST DODATKIEM REGIONALNYM DO MAGAZYNU „GŁOS LASU” WYDAWANEGO PRZEZ CENTRUM INFORMACYJNE LASÓW PAŃSTWOWYCH

REDAKTOR PROWADZĄCA:
Edyta Nowicka

ADRES REDAKCJI:
Biuro RDLP w Radomiu
ul. 25 Czerwca 68
26-600 Radom
tel. 48 385 60 00 wew. 16
faks 48 385 60 01
e-mail: edyta.nowicka@radom.lasy.gov.pl

SKŁAD:
Mariusz Gładysz

KOREKTA:
Agnieszka Mocarska

PROJEKT:
Novimedia Content Publishing
www.novimedia.pl

DRUK:
Elanders Poland
www.elanders.com, 48 23 662 23 16

OKŁADKA
Zastępcy nadleśniczych w szkółce w Daleszycach
Fot. M. Miazga

Chrabąszcze (*Melolontha* sp.)

Chrabąszcze pod kontrolą

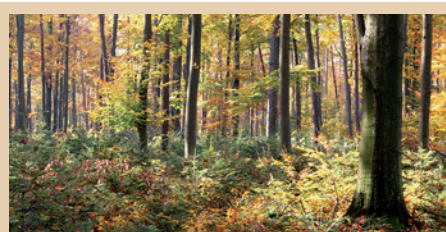
Nadleśnictwa położone na terenach Puszczy Kozienickiej i Puszczy Stromieckiej czeka w tym roku akcja ograniczania liczebności chrabąszczy *Melolontha* sp.

W Nadleśnictwie Kozienice 31 stycznia odbyło się spotkanie, w którym wzięli udział przedstawiciele nadleśnictw: Kozienice, Zwolen i Dobieszyn. Obecni byli także pracownicy biura RDLP oraz Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu. Omówiono przygotowania do akcji ograniczania liczebności chrabąszczy, w tym zakres i harmonogram prac, sprawy techniczne i logistyczne związane z użyciem samolotów i środka chemicznego, tak by oprysk był jak najbardziej skuteczny, przy minimalizacji szkód dla środowiska. Przedyskutowano także sprawy uzyskania wymaganych prawem uzgodnień i akcji informacyjnej skierowanej do społeczeństwa.

Na spotkaniu zostały omówione szczegóły ustalania powierzchni przewidzianej do oprysków, która obecnie wynosi 13 tys. ha, w tym ponad 12 tys. ha do oprysku lotniczego (najwięcej – ponad 7 tys. w Nadleśnictwie Kozienice, niecałe 4 tys. ha w Nadleśnictwie Dobieszyn i 1 tys. ha w Nadleśnictwie Zwolen) oraz łącznie blisko tysiąc ha do oprysku naziemnego. Powierzchnia objęta zabiegami zwalczania zostanie zweryfikowana przed ostateczną kwalifikacją do zabiegu podczas obserwacji rójki chrabąszczy, tj. wylotu osobników (kwiecień/maj). Akcja zwalczania chrabąszcza będzie kosztowała 3,5 mln zł, znaczną część pokryje fundusz leśny.

Zabieg chemiczny jest niezbędny ze względu na krytyczne zagrożenie trwałości lasu na obszarze opanowanym przez populację chrabąszczy i zagrożenie ekspansją na dalsze obszary leśne. Obserwacje terenowe z poprzednich lat potwierdziły dużą skuteczność zabiegu i znaczące ograniczenie populacji szkodnika po oprysku. Zmniejszenie liczby dorosłych chrabąszczy przed złożeniem jaj przekłada się na zmniejszenie szkód w uprawach, a także młodnikach do poziomu pozwalającego na uzyskanie trwałego odnowienia lasu.

Tekst | Edyta Nowicka

Badania wykazały, że dosadzanie buka zwiększa możliwość pochłaniania CO₂ o 10 proc.

Leśne gospodarstwa węglowe

W Nadleśnictwie Kozienice jako jednym z 26 w kraju będzie realizowany projekt rozwojowy dotyczący leśnych gospodarstw węglowych. Trwa pierwszy etap realizacji.

W lutym odbyło się spotkanie pracowników Nadleśnictwa Kozienice i RDLP w Radomiu, na którym inaugurowano projekt. Dotychczas wytypowano i przesłano do CKPŚ listę powierzchni typowanych do realizacji projektu i zaplanowano na nich dodatkowe działania gospodarcze. Na spotkaniu zostały przedstawione działania zaproponowane przez nadleśnictwo spośród możliwych, określonych w Zarządzeniu nr 2 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 17.01.2017 r., prowadzących do zwiększenia pochłaniania CO₂ przez lasy (zalesienia, regulacja wieku rębności, modyfikacja cięć pielęgnacyjnych, modyfikacja składu gatunkowego upraw, stosowanie rębni złożonych, wzbogacanie budowy wewnętrznej drzewostanu, podsadzenia, podszyty i dolesienia). Przedyskutowano działania możliwe do realizacji i potwierdzono wybór działań dodatkowych. Będą one dotyczyły podsadzeń produkcyjnych buka w drzewostanach sosnowych na siedliskach LMśw i żyźniejszego BMśw oraz sadzenie podszytów – łącznie na ok. 700 ha powierzchni. Do prac przeznaczone zostaną m.in. sadzonki z zakrytym systemem korzeniowym pochodzące ze szkoły kontenerowej w Nadleśnictwie Daleszyce. W całym kraju różnego rodzaju działania obejmą ok. 20 tys. ha.

Tekst | Edyta Nowicka

O banku danych o lasach i dziedzictwie kulturowym na konferencji z LOP

9 lutego w siedzibie RDLP w Radomiu odbyła się kolejna wspólna z LOP, SITLiD i PTL konferencja. Tym razem tematyka dotyczyła dziedzictwa kulturowego i banku danych o lasach. Wręczono także nagrody w konkursie „Mój las”.

Konferencja rozpoczęła się od pokazu filmu „Plan na las”. Jest to pierwszy film o urządzaniu lasu i jego znaczeniu dla polskiego leśnictwa zrealizowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Po filmie Wojciech Hłopaś, dyrektor BULiGL o. Radom, przedstawił możliwości, które stwarza jedyny w swoim rodzaju bank, jakim jest bank danych o lasach.

Kolejny wykład, dotyczący małej architektury sakralnej Puszczy Kozienickiej, przedstawił Marcin Stańczuk, etnolog z Muzeum Wsi Radomskiej. Uczestnicy podążyli za jego opowieścią ilustrowaną zdjęciami dotyczącą symboliki drzewa oraz różnego rodzaju leśnych miejsc kultu, takich jak krzyże, kapliczki i inne miejsca, które, jak się okazało, mają niezwykłą symbolikę i wielkie znaczenie dla ludzi. Lokalizacje tych obiektów wiążą się także z niezwykłymi historiami, które się tu wydarzyły, takimi jak czyjaś śmierć, objawienia czy inne ważne dla ludzi zdarzenia.

Ostatnia część konferencji poświęcona była podsumowaniu etapu regionalnego ogólnopolskiego konkursu ekologicznego „Mój las” organizowanego przez LOP i SITLiD przy wsparciu RDLP w Radomiu.

Tekst | Edyta Nowicka

Etnolog Marcin Stańczuk z pasją opowiedział o małej architekturze sakralnej w Puszczy Kozienickiej

Żołnierzom Niezłomnym, Niepokornym, Wyklętym

Jak co roku leśnicy włączyli się w obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. W uroczystościach w Radomiu wzięli udział leśnicy z biura radomskiej dystrykcji LP oraz nadleśnictw: Kozienice, Marcule, Przysucha, Radom i Zwoleń. Także leśnicy z innych nadleśnictw wzięli udział w obchodach na swoim terenie oraz złożyli hołd Bohaterom.

Uroczystości w Radomiu

Uroczystości rozpoczęły się w kościele garnizonowym w Radomiu. Mszę świętą celebrował JE ks. bp Henryk Tomasik, który powiedział: – *Panu Bogu składamy na ołtarzu naszą gorącą prośbę, aby nigdy Polak nie podnosił ręki na Polaka, aby runęły te wszystkie mury nienawiści, które są wśród nas.*

Po mszy św. oddana została salwa honorowa, odegrano hymn państwowy oraz złożono meldunek dowódcy Garnizonu Radom. Wręczono także

odznaczenia. Podczas obchodów na placu Garnizonowym młodzież z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika przygotowała pokaz artystyczny upamiętniający żołnierzy polskiego podziemia związanych z ziemią radomską. Najwięksi bohaterowie to: porucznik Aleksander Młyński ps. „Drażgal”, podporucznik Tadeusz Zieliński ps. „Igła” i major Franciszek Jerzy Jaskulski ps. „Zagończyk”.

Po złożeniu kwiatów przy pomniku Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość w siedzibie RDLP w Radomiu leśnicy wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej Delegaturą w Radomiu zorganizowali pokaz filmu „Inka. Są sprawy ważniejsze niż śmierć”.

Dokument „Inka. Są sprawy ważniejsze niż śmierć” powstał na zlecenie Lasów Państwowych. Ojciec „Inki” Wacław Siedzik był leśnikiem. Godzinny film wyreżyserowany został

Plakat do filmu

przez Jacka Frankowskiego, autora m.in. filmu „Martyrologia leśników. Katyń. Sybir, Kresy”. Zawarto w nim wywiady z członkami rodziny „Inki”, żołnierzami AK – WiN i historykami.

80 osób wzięło udział w Jedlni-Letnisku na terenie Puszczy Kozienickiej w Biegu Tropem Wilczym upamiętniającym pamięć Żołnierzy Wyklętych. Ideą biegu zapoczątkowanego w 2013 r. przez Fundację Wolność i Demokracja, w którym w ponad 200 miejscach udział wzięło 60 tys. biegaczy, jest łączenie aktywności fizycznej i pamięci o tych, którzy nawet 20 lat po zakończeniu wojny walczyli za wolność Polski. Podstawowy dystans śladem „Wilków” o długości 1963 m upamiętnia rok śmierci ostatniego z Żołnierzy Wyklętych – Józefa Franczaka ps. „Lalek”. Bieg w Jedlni-Letnisku zorganizowany został przez

Bieg Tropem Wilczym

Jedleński Szczęp Drużyn Harcerskich i Zuchów „Niezłomni” (ZHR) i odbył

się po raz drugi. Każdy z uczestników biegł w koszulce z wizerunkiem wybranego Bohatera. Wszyscy otrzymali pamiątkowe medale. Na mecie wystawę mundurów żołnierskich, broni i wyposażenia wojskowego przygotowała Grupa Rekonstrukcji Historycznej z Iłży.

Skąd nazwa Biegu Tropem Wilczym? – od wiersza „Wilki” Zbigniewa Herberta dedykowanego Żołnierzom Niezłomnym, Niepokornym, Wyklętym walczącym o wolną Polskę... *silnym, niezależnym, wolnym i żyjącym w lasach jak wilki.*

Pod koniec lutego w Nadleśnictwie Daleszyce w szkółce kontenerowej w pobliżu wioski Podmarzysz spotkali się zastępcy nadleśniczych z terenu RDLP w Radomiu, by zaznajomić się z tym nowoczesnym obiektem, a przy okazji omówić istotne zagadnienia przed zbliżającym się okresem wyłożonych prac odnowieniowych.

Mimo że to jeden z najchłodniejszych miesięcy w roku, 27 lutego uczestników spotkania przywitała piękna, słoneczna i prawdziwie wiosenna pogoda. W tych doskonałych warunkach gospodarze przedstawili poszczególne elementy kompleksu przechowalniczo-szkółkarskiego, przy okazji opowiadając, a niekiedy demonstrując poszczególne etapy procesów technologicznych.

Koncepcja budowy w Nadleśnictwie Daleszyce szkółki kontenerowej pojawiła się już w 2010 r., ostateczna forma założeń przedprojektowych została jednak opracowana dopiero dwa lata później. W lipcu 2014 r. finalny ich kształt zaakceptował dyrektor RDLP w Radomiu, formalnie odpowiedzialny za koordynację produkcji szkółkarskiej w nadzorowanych nadleśnictwach. Zgodnie z tymi założeniami nieopodal miejscowości Suków, na ponad sześciu hektarach 235. oddziału leśnictwa Marzysz, powstać miała nowoczesna szkółka kontenerowa

Zastępcy na kontenerówce w Daleszycach

Na linii siewu

ZDJĘCIE MICHAŁ MIAZGA

z przechowalnią nasion. Wyłoniony w postępowaniu przetargowym wykonawca robót budowlanych przystąpił do realizacji prac pod koniec września 2015 r. Proces budowlany przy tak skomplikowanym obiekcie nie mógł być prosty, ale dzięki zaangażowaniu wszystkich jego uczestników, w tym w szczególności pracowników Nadleśnictwa Daleszyce, Wydziału Rozwoju i Innowacji RDLP oraz przedstawicieli wykonawcy, zakończył się sukcesem. W pierwszej dekadzie października 2016 r. oddano do użytkowania przechowalnię nasion, a w grudniu ubiegłego roku dokonano odbioru końcowego robót budowlanych. W ten sposób z początkiem 2017 r. oficjalnie rozpoczęło swoje działanie Gospodarstwo Nasiono-Szkółkarskie w Sukowie, mające – zgodnie z wymogami zarządzenia

nr 90 DGLP z 12 grudnia 2012 r. w sprawie ramowego regulaminu organizacyjnego nadleśnictwa – status tzw. jednostki do zadań szczególnych. To prawda, że do oficjalnego otwarcia obiektu upłyne jeszcze kilkadziesiąt dni, a aby w pełni go wyposażyć, konieczne jest zrealizowanie zaplanowanych na ten rok zakupów o niebagatelnej wartości ok. 1,5 mln zł. Ale już teraz administrujący szkółką i przechowalnią pracownicy: Janusz Pacholec (leśniczy szkółkarz – kierujący gospodarstwem), Patryk Ozga (podleśniczy) i Michał Miazga (nadzorujący przechowalnię nasion) mają pełne ręce roboty. To właśnie oni wraz ze swoim bezpośrednim przełożonym, zastępcą nadleśniczego Michałem Ostrowskim, byli przewodnikami dla blisko 30-osobowej grupy zastępców nadleśniczych i pracowników Wy-

działu Gospodarowania Ekosystemami RDLP w Radomiu.

Zapoznanie się z nowoczesnymi obiektami rozpoczęło się od przechwalni nasion. To tu można bezpiecznie przez lata przechowywać co najmniej 20 t żołądzi i 6 t bukwi. Jednak w przypadku urodzaju, jak zapewniają gospodarze, możliwości są jeszcze większe. Obecnie w chłodniach znajdują się blisko 3 t owoców buka i prawie 10 t owoców dębu szypułkowego – zebranych w ośmiu nadleśnictwach. Bukiew może być przechowywana nawet ponad 5 lat, niestety – żołądzie zachowują akceptowalną żywotność jedynie przez dwa, trzy sezony. Ten okres, przy dużej pojemności przechwalni i częstotliwości lat nasiennych, w kontekście niespełna rocznego cyklu produkcyjnego sadzonek w technologii kontenerowej jest wystarczający dla zaspokojenia potrzeb nadleśnictw. Uczestnicy spotkania zostali szczegółowo zaznajomieni z cyklem przygotowania nasion do przechowania, a następnie – przysposabiania do siewu, w tym z procesem stratyfikacji – czyli swego rodzaju wybudzania – nasion buka. Gospodarze uruchomili również maszynę do czyszczenia bukwi marki Petkus. Co prawda pracowała na sucho, o tej porze roku nikogo to jednak specjalnie nie dziwiło. Po kilku minutach działania oczyszczalni na jednego z pracowników Wydziału Gospodarowania Ekosystemami czekała niespodzianka. W jednym z pojemników na wysortowane frakcje znalazł... eurocentówkę. Zgodnie uznano to za dobry omen. Częściej w owocach buka znajdowane są na przykład drobne kamienie, których pokazny woreczek zaprezentował leśniczy Pacholec.

Podczas obchodu szkółki kontenerowej uczestnicy spotkania zostali zaznajomieni z niemal wszystkimi obiektami. Najbardziej okazały z nich to sześcianowy namiot foliowy. Jego gabaryty są imponujące, prawie 100 m długości, blisko 60 m szerokości i ponad 40 tys. m sześć. kubatury. To tutaj w pierwszym okresie wzrostu siewek zostaną ulokowane styropianowe kontenery. W każdej nawie, dzięki specjalnym foliowym kurtynom i elektronicznemu syste-

mu sterowania, można uzyskać odpowiednie warunki termiczne, wilgotnościowe, a nawet świetlne. Właściwą dawkę wody, ale i potrzebnych substancji – w formie nawożenia dolistnego, zapewnią sadzonom specjalne, również zautomatyzowane, rampy deszczujące. W lutym jednak trudno było się spodziewać w namiocie sadzonek i kontenerów. Może również z tego powodu największe zainteresowanie uczestników wzbu-

końca sekatorem. W bieżącym roku będzie to ponad pół miliona precyzyjnych cięć, które zapewnią równomierne wschody. Pewną nadzieją są mniej lub bardziej udane próby zautomatyzowania tego procesu.

Inne z obejranych obiektów to pola produkcyjne (gdzie sadzonki będą osiągały dojrzałość po opuszczeniu namiotu) oraz przechwalnia sadzonek. Pomieści ok. 2 mln sadzonek, które mogą tu bezpiecznie

Namiot i pola produkcyjne

ZDJEŃCIE JARNOLD GORYCKI

dziła wizyta na hali siewów, a ściślej – pokaz pracy linii siewu. To tutaj już niedługo napełniane będą styropianowe kontenery (tzw. kasety). Biorąc pod uwagę wielkość produkcji, która już w bieżącym roku wyniesie blisko 1,5 mln sadzonek, a docelowo ok. 3 mln – zlokalizowane tu urządzenia muszą być niezwykle wydajne. Każdy kontener to styropianowa bryła z kilkudziesięcioma wgłębieniami, tzw. celami. W przypadku produkcji sadzonek sosny jest ich 74 (po ok. 150 cm sześć.), w przypadku dębu i buka – 53 (po blisko 300 cm sześć.). Każdą celę w kontenerze trzeba napełnić torfowym substratem, umieścić na jego powierzchni nasiono, a następnie przykryć cienką warstwą perlitu. Każdą celę w kilkudziesięciu tysiącach kontenerów. Nic dziwnego, że pokaz tego procesu wzbudził duże zainteresowanie. Wiele osób było zaskoczonych, że mimo zaawansowanej automatyzacji niektóre czynności nadal należy wykonywać ręcznie. Dotyczy to m.in. skaryfikacji żołądzi, tj. delikatnego przycięcia jednego ich

przezimować. Zarówno przechowywanie sadzonek, jak i ich transport odbywały się będą z wykorzystaniem specjalnych plastikowych skrzynek. Trafiają do nich po wyjęciu, również w częściowo zautomatyzowany sposób, z kontenerów.

Z całą pewnością gospodarze obiektu w nadchodzącym sezonie będą pochłonięci nie tylko produkcją sadzonek, ale również zaznajamianiem gości z jej tajnikami. O frekwencję raczej nie muszą się obawiać. Jako jedną z konkluzji spotkania podkreślono regionalny charakter obiektu. Szkółka kontenerowa w Nadleśnictwie Daleszyce musi stać się istotnym elementem całego systemu produkcji szkółkarskiej RDLP w Radomiu. Sadzonki tu powstające powinny trafiać na wszystkie predysponowane do tego celu powierzchnie, nie tylko w jednostkach, które nie posiadają szkółek lub właśnie wygaszają produkcję.

Pamięć o Kazimierzu Szaferze

W budynku RDLP w Radomiu, a następnie w LOE w Jedlni-Letnisku można oglądać wystawę „Kazimierz Szafer – leśnik, patriota”. Ta niezwykła osoba łączyła w sobie pasję leśnika, umiłowanie ojczyzny i różnorodność zainteresowań.

20 LUTEGO w obecności rodziny odbyło się otwarcie wystawy. W trakcie uroczystości dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu Andrzej Matysiak przypomniał sentencję często widniejącą na pomnikach, pamiątkowych tablicach, mogiłach i obeliskach upamiętniających naszych rodaków, którzy oddali swe życie za Ojczyznę: „Jeśli my zapomnimy o Nich, to Ty Boże zapomnij o nas”. – *Nasze, dzisiejsze pokolenie leśników ma obowiązek pamiętać o pokoleniu leśników z okresu II wojny światowej. Ta grupa zawodowa poniosła wówczas bardzo duże straty w czasie okupacji, zarówno od hitlerowskich Niemiec, jak i od Rosji sowieckiej. Przedstawicielem tamtego pokolenia był leśniczy Kazimierz Szafer, leśnik, patriota, żołnierz Armii Krajowej, więzień hitlerowskich obozów koncentracyjnych, któremu poświęcamy naszą wystawę. Jednocześnie ta konferencja i wystawa są skromnym udziałem Naszej Radomskiej Dyrekcji Lasów Państwowych w obchodach 75. rocznicy utworzenia Armii Krajowej* – powiedział dyrektor.

Wojciech Biernacki, wnuk Kazimierza Szafera, podziękował dyrektorowi RDLP w Radomiu i nadleśniczemu Nadleśnictwa Skarżysko za organizację wystawy. Przedstawił historię jej powstania: – *Prawnuczka zainicjowała stworzenie drzewa genealogicznego rodziny. Postanowiliśmy przejść ścieżkę ostatniej drogi dziadka, cała rodzina, z wnukami i prawnukami. Z obozu w Hersbruck – obozu zewnętrznego KZ Flossenbug – przywieźliśmy*

▲ Leśnicy z rodziną Kazimierza Szafera
▼ Kazimierz Szafer z rodziną

ziemię, a w Majkowie został zorganizowany symboliczny pogrzeb. To był wyjątkowy człowiek, nie tylko mąż, ojciec, miał wiele pasji, malował, zajmował się pszczelarstwem, robił zabawki dla dzieci, kochał leśnictwo i o tym bardzo często rodzice nam przypominali. Pozostał nam album 400 zdjęć zrobionych ręką Kazimierza Szafera i chcieliśmy je pokazać.

Historyk Grzegorz Sado przedstawił wykład pt. „Kazimierz Szafer – leśnik, fotograf, myśliwy i konspirator (1906–1945)”. Tłem dla opowieści o życiu Kazimierza Szafera były zachowane zdjęcia z jego życia i pracy. – *Jest to bezcenny zbiór fotografii prezentujących przedwojenne leśnictwo. Przedstawiają one codzienność pracy leśnika i życia nadleśnictwa – pozyskanie drewna, odnowienia, przyrodę, walkę ze szkodnikami, pracowników nadleśnictwa, towiectwo, ale i wydarzenia wyjątkowe, takie jak kłęski żywiotowe – obszary zniszczone przez wiatr, powódź.*

W drugim wystąpieniu Piotr Kacprzak, zastępca dyrektora RDLP w Radomiu ds. gospodarki leśnej, przedstawił wykład pt. „Leśne tragedie”. Przypomniał, że na końcu

każdej wojny pozostaje pamięć o tych, którzy odeszli. W czasie tylko II wojny światowej zginęło, w różnych okolicznościach, blisko 300 leśników. Tragedie te dotyczyły leśników, ale też ich rodzin.

Obecny na uroczystości poseł na Sejm RP Dariusz Bąk podkreślił, że jest pod wrażeniem materiału, jaki został zebrany i przedstawiony na wystawie, podziękował za pamięć o wielkim Polaku i leśniku. – *To wydarzenie jest odczytywaniem książki historii lasów. Kazimierz Szafer był wyśmienitym leśnikiem, wspaniałym fachowcem, dla którego najważniejsza była miłość do ojczyzny. Na oboznika poszedł w 1939 r. do wojska, wrócił, na oboznika zaangażował się w działalność konspiracyjną AK, cała rodzina wiedziała o sprawie, nawet 11-letni syn zaangażowany był do przenoszenia meldunków i działalności na rzecz odzyskania niepodległości Polski. To wielka postać i dobrze, że została przypomniana, jest to wzór służby i miłości do lasu i ojczyzny, bo tego rozdzielić nie można* – powiedział poseł.

Wystawa przygotowana przez Nadleśnictwo Skarżysko składa się z 10 plansz, na których przedstawiono i opisano zdjęcia z życia i pracy oraz symbolicznego pogrzebu Kazimierza Szafera – leśniczego leśnictwa Majków (Pleśniówka), żołnierza Armii Krajowej – pseudonim „Grzyb”, więźnia obozów KZ Gross-Rosen i KZ Flossenbug. Fotografie pochodzą z rodzinnego albumu Wojciecha Biernackiego – wnuka Kazimierza Szafera. Opisy zdjęć powstały przy współudziale historyka Grzegorza Sado, który napisał też monografię nadleśnictwa. Niezwykłym elementem towarzyszącym otwarciu wystawy były przyniesione przez rodzinę, ocalone w czasie wojny, obrazy namalowane przez Kazimierza Szafera oraz album z 400 wykonanymi przez niego fotografiami i używany przez niego aparat fotograficzny.

IX Szachowe Mistrzostwa Leśników rozstrzygnięte

Uczestnicy podczas otwarcia mistrzostw

12–13 stycznia w Zespole Szkół Leśnych im. Romana Gesinga w Zagnańsku odbyły się Mistrzostwa Szachowe Leśników z terenu RDLP w Radomiu. Tytuł Szachowego Mistrza Leśników i Puchar Dyrektora po raz trzeci zdobył Leszek Gębski, a najlepsza była drużyna z Nadleśnictwa Łągów.

- ▲ Po raz kolejny najlepsza była drużyna z Łągowa
- ▼ Mistrzowskie rozgrywki
- ◀ Mistrzem został Leszek Gębski

Patronem mistrzostw jest Jan Przygodzki. Wspomnienie tego nietuzinkowego i wspaniałego leśnika, który potrafił zarażać innych swoją pasją do szachów, już od czterech lat towarzyszy rozgrywkom.

*Bij mistrza – taką zasadę każdy wyznaje
lecz coś zrobić, jeśli mistrz się bić nie daje*
– słowa przytoczone przez sędziego Jacka Sieczkowskiego sprawdziły się – klasę mistrzowską po raz trzeci potwierdził Leszek Gębski z RDLP w Radomiu

W TEGOROCZNYCH ZAWODACH ZMIERZYŁO SIĘ 18 ZAWODNIKÓW. Już po raz trzeci organizatorzy postarali się, aby zawody zyskały charakter turnieju klasyfikacyjnego. Szóstu zawodnikom udało się wypełnić normę na V kategorię szachową, a ekipie z Nadleśnictwa Marcule podwyższyć kategorię na IV. Nad przebiegiem zawodów i spełnieniem norm turnieju klasyfikacyjnego czuwali Jacek Sieczkowski, sędzia klasy państwowej, oraz Leszek Gębski, kierownik turnieju.

Tegoroczni zwycięzcy reprezentowali RDLP w Radomiu na XXV Międzynarodowych Mistrzostwach Szachowych Polski Leśników, które odbyły się w Krynicy 9–12 marca. Nasza drużyna zajęła 16. miejsce (na 25 drużyn).

Organizatorem mistrzostw była RDLP w Radomiu. Współorganizatorami byli: ZSL im. Romana Gesinga w Zagnańsku, ZLP Regionu Radomskiego, MSPL NSZZ „Solidarność” Regionu Świętokrzyskiego i Ziemi Radomskiej, PTL Oddział Świętokrzysko-Radomski oraz SITLiD Oddział w Radomiu, którzy ufundowali nagrody i puchary w mistrzostwach. Puchar ufundowało także Nadleśnictwo Zagnańsk. Po raz pierwszy mistrzostwa zostały zorganizowane na terenie ZSL im. Romana Gesinga w Zagnańsku. Technikum zapewniło miejsce rozgrywek, oprawę muzyczną sygnalistów oraz wystawiło aż ośmiu zawodników.

Klasyfikacja indywidualna:

1. Leszek Gębski (RDLP w Radomiu)
2. Sebastian Rodkiewicz (Nadleśnictwo Łągów)
3. Robert Badełek (Nadleśnictwo Radom)
4. Marek Dziurzyński (Nadleśnictwo Łągów)
5. Radosław Koniarz (Nadleśnictwo Marcule)
6. Roman Florczak (Nadleśnictwo Marcule)
7. Tomasz Borcuch (Nadleśnictwo Starachowice)
8. Dawid Gwóźdź (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)
9. Karol Podsiadło (Nadleśnictwo Radom)
10. Karol Pacholczyk (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)
11. Paweł Kowalczyk (Nadleśnictwo Zagnańsk)
12. Hubert Kotowski (RDLP w Radomiu)
13. Agata Prątnicka (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)
14. Kaćper Ślizak (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)
15. Sebastian Pych (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)
16. Marcin Kosela (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)
17. Bartłomiej Wiewióra (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)
18. Igor Szymański (Zespół Szkół Leśnych w Zagnańsku)

Klasyfikacja zespołowa:

1. Nadleśnictwo Łągów
2. RDLP w Radomiu
3. Nadleśnictwo Radom